No. 894 Zaterdag 16 Februari 1901. 18de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 15 Februari.

DE PAUS
—EN—
de fransche regeering.

De twintigste eeuw begint niet zeer gunstig voor Frankrijk. Het gif van den zuurdeesem der Omwenteling is niet uitgewerkt, maar gist onophoudelijk voort in den barensnood van de maatschappelijke en staatkundige worsteling. Wat baat het, ééne oorzaak van den doodelijken kamp weg te nemen, als hetzelfde kwaad nieuwe uitwegen zoekt, nieuwe kernen en middelpunten van gisting? De *affaire Dreyfus* was slechts een ziekteteeken van de diepwortelende verdeeldheid van het fransche volk onder de bovenlaag van officieele en constitutioneele eenheid. De verademing en wapenstilstand, door de Tentoonstelling gebracht, kon gediend hebben tot genezing en verzoening, maar het Kabinet Waldeck-Rousseau, — de uitkomst eener twijfelachtige schikking tusschen tegenstrijdige beginselen — was te zwak en te onzeker tot het uitoefenen van een heelende en vereenigende kracht. De mannen van de uiterste linkerzijde hebben hun steun aan de regeering verleend met de bedoeling en den eisch tot het openen van eene periode van anti-clericale wetgeving. Vandaar nu de voorgedragen Wet op de vereenigingen, die volstrekt geen ander doel heeft dan oorlog met de Kerk, een strijd gericht tegen haar tweede borstwering, de religieuze orden.

Om de rampen van dezen onwaardigen strijd te voorkomen, zoover het in hem is, heeft de Paus in een brief aan den aartsbisschop van Parijs, kardinaal Richard, een klemmend betoog aan de Regeering gericht, waarin hij de onrechtvaardigheid, het nadeel en de ondankbaarheid der ontworpen wet aantoont.

Allereerst bestrijdt de Paus de onbillijke en gewrongen uitlegging van het Concordaat ten opzichte van de geestelijke orden, waardoor "een werktuig van vrede en rechtvaardigheid wordt vervormd tot een aanleiding van oorlog en verdrukking." De religieuze gemeenten maken een deel uit, behoorende tot de integriteit der Apostolische Kerk, niet minder dan de seculiere geestelijken, en ofschoon hunne zending verschillend is, blijft deze niet minder heilig dan die der laatsten.

Het Concordaat zwijgt wel van religieuze lichamen en daarom kunnen zij ook niet deelen in de bijzondere rechten en voorrechten der seculiere geestelijkheid, maar het was nooit bedoeld, dat zij daarom zouden worden uitgesloten van de algemeene burgerlijke wet, en geplaatst buiten het algemeene recht van den Staat. Hun vermelding was niet noodig, omdat zij gelijke rechten genoten met alle burgers volgens de grondbeginselen der fransche Constitutie. De Paus beschouwt de wet, gelijk zij ook wordt erkend te zijn door de ontwerpers, als een maatregel ter oplossing en verwoesting der communiteiten "door middel van uitzonderingswetten toegepast op een zekere klas van burgers ter wille van hun religieus karakter."

Leo XIII ontwikkelt dit argument met buitengewone levendigheid en kracht, en gaat dan over tot een ander gezichtspunt van de zaak. Het fransche gouvernement is inconsequent zonder weerga als het met de eene hand de religieuse communiteiten wil verdringen en met de andere hartstochtelijk vasthoudt aan het Protectoraat over de Katholieken in het verre Oosten. De eenige aanspraak op die invloedrijke en eervolle bediening dankt Frankrijk aan het missiewerk der Congregaties. "Waarom — vraagt de Paus — heeft uw ministerie van Buitenlandsche Zaken en uw vertegenwoordiger in Peking het gezag, dat gewicht aan hunne meening bijzet in de vergadering der gevolmachtigden? Welke belangen hebt gij in het Noorden van China? Zijt gij daar aan het hoofd van handel en nijverheid? Hebt gij daar vele kooplieden te beschermen? Neen. Maar gij zijt daar als de edelste kampioenen van de christelijke beschaving, de beschermers der katholieke missiën. Uw vreemde mededingers zijn afgunstig gestemd om de bevoorrechte plaats, die gij in het Oosten inneemt. Zij trachten u uwe rechten te betwisten, gewaarborgd in overeenkomsten, die u de waardigheid verzekeren van verdedigers der katholieke inboorlingen en christelijke neerzettingen. Dat is de reden, dat staatslieden, vijandig tegen Frankrijk gestemd, de katholieke missiën belasterden en beschuldigden de oorzaak te zijn van de rampen die over China zijn losgebroken. Het doel van deze valsche beroeringen is om in het verre Oosten den invloed van Frankrijk te breken en de instellingen te ondermijnen die aan uwe zorgen zijn toevertrouwd, om aldus het hoogste gezag dat u toekomt, op handelslieden en ondernemers over te brengen. Het schijnt ongeloofelijk, dat deze lasteringen van blijkbaar belanghebbende vreemdelingen in Frankrijk ingang konden vinden. Deze lieden vermoeden niet, dat zij door zulke fabels den Mogendheden in de hand werken, die Frankrijk zijn invloed in de wereld misgunnen."

Frankrijk's afhankelijkheid van zijn buitenlandsche missiën, wat betreft zijn invloed in de regeling der oostersche vraagstukken, levert een bewijs ten gunste van 's Pausen redeneering, dat indruk moest maken op de eigenliefde van vele Franschen, die doof zijn voor alle beroep op rechtvaardigheid en godsdienst. De fransche kabinetten zijn zeer gevoelig op dit punt, gelijk blijkt uit een geval door den Paus aangehaald.

Onder het ministerschap van Freycinet scheen de bevoorrechte positie van Frankrijk in het Oosten in gevaar; de keizer van China had den Paus voorgesteld, rechtstreeksche diplomatieke betrekkingen aan te knoopen met China zonder de hulp van den franschen gezant. De Paus stemde gereedelijk toe, maar op verzoek van de fransche regeering gaf hij geen uitvoering aan het ontwerp, daar hij allen schijn wenschte te vermijden van Frankrijks invloed en macht te willen bekorten. Ook in lateren tijd nog verklaart de Paus meermalen door een machtigen Staat aangezocht te zijn, om Frankrijks gezag in het Oosten te miskennen, te handelen alsof het niet bestond, en stelt dan de gewichtige vraag, wat hij op zulke voorstellen in de toekomst moet antwoorden, als in Frankrijk de congregaties worden uit elkander gejaagd, op welke hoofdzakelijk de uitbreiding van het Geloof steunt. Ook laat de Paus den Franschen gevoelen, dat de naijverige Staten, die begeerig uitzien naar Frankrijks erfdeel, aan de Kerk de vrijheid niet zullen weigeren, die haar in Frankrijk wordt ontzegd. Met andere woorden, laat de Regeering wel toezien, het kon wel eens gedaan raken met het Protectoraat en den aankleve van dien als zij voortgaat kerkelijke instellingen tegen te werken en uit te roeien.

Vervolgens wijst de Paus op zijne herhaalde pogingen om het republikeinsche gouvernement te steunen in den binnenlandschen politieken strijd, en op zijne medewerking voor die "zedelijke eenheid" van Frankrijk, waarvan Waldeck-Rousseau gewaagde in zijn toespraak te Toulouse. De Premier tracht tot die eenheid te geraken

Feuilleton.

Met De Wet in den Vrijstaat.

Si Omong schrijft in den *N. R. Ct.* over zijn tochten met den beroemden Boerengeneraal o. m. het volgende:

De stellingen, die wij den 3den Juli innamen, strekten zich uit van ongeveer een half uur ten W. tot een half uur ten O. van Lindley over een afstand van ongeveer 15 KM. Generaal Froneman, een grijze veteraan, commandeerde het centrum en had stelling genomen op 't hoogste kopje in de lijn onzer stellingen: twee stukken (Armstrong) werden ook op dit kopje in stelling gebracht. De rechtervleugel, bestaande uit twee lagere kopjes, werd ingenomen door 't commando van commandant Olivier. De linkervleugel, ten deele ook op een paar kleine kopjes en randjes en ten deele in de rivier, stond onder bevel van commandant Pretorius. De overige artillerie, zijnde nog zes stukken, werd over de vleugels verdeeld, met dien verstande dat aan den rechtervleugel, zijnde de kortste, maar één stuk werd toegevoegd.

Nu was er nog een alleenstaand kopje, dat door de Engelschen in bezit kon genomen worden zonder dat wij hun veel schade konden doen, en dat voor ons, indien het in de macht der Engelschen was, te gevaarlijk kon worden. Geen der andere commando's had echter lust om op dit kopje stelling te nemen, waarop wij, op bijzonder verzoek van generaal De Wet, ons er heen begaven. Wij wachtten met spanning op hetgeen de Engelschen doen zouden. Dat wachten duurde nog al lang en om den tijd te verdrijven gingen vier Franschen, waaronder onze kok, een partijtje Manilla spelen.

Tegen 10 uur in den morgen begon er leven in de engelsche brouwerij te komen. De vijandelijke artillerie rukte vooruit. Luit. Strijdam (een Vrijstaatsch artillerie-officier) die 't kanon op den rechtervleugel commandeerde, opende 't vuur. Boem...... reng......ging 't over onze hoofden heen. Even moesten we kijken of 't schot raak was. Een oogenblik turen. Ja, vlak bij een rijdende batterij sloeg de bom in 't zand. Van den hoogen kop lieten zich nu ook kort achter elkaar de twee Armstrongs hooren. Suizend en fluitend ging 't over ons heen. Niet lang daarna waren de Engelschen ook in stelling en daar had je 't lieve leventje gaande. Over en weer schoten ze dat 't een liefhebberij was, zoo echter dat waar van ons 3 schoten vielen de Engelschen met 18 antwoordden. Vooral Strijdam had 't hard te verantwoorden; dat was daar een gevecht van 1 tegen 12 kanonnen en dan schoten de Engelschen nog met lyddietbommen.

Aangezien ik zag, dat vele granaten in de nabijheid onzer paarden vielen, ging ik eens kijken of ze er nog goed stonden. Hoewel niet geheel veilig, was er toch niet veel te vreezen. Terruggaande passeerde ik 't kanon van Strijdam. „Kerl, Strijdam, hullie schiet banjok vinnig" voegde ik hem toe, waarop hij mij antwoordde: „Ik zal hullie skiet, dat hullie of ekke bars." Vier artilleristen waren gesneuveld, twee anderen zwaar gewond, slechts luit. Strijdam en een artillerist hielden den strijd vol. Hij zelf bediende 't kanon. Het regende granaatkartetsen en lyddietbommen in zijne onmiddellijke nabijheid. Hij sloeg er geen acht op. Op een gegeven oogenblik veranderde de vijandelijke artillerie van stelling. Strijdam ziet 't. „Een schrapnel (granaatkartets)", beveelt hij. De artillerist reikt hem de bom over. Hij laadt en richt zijn stuk en dan met een ruk aan 't touw gaat 't af. De bom barstte vlak tusschen de bespanning van 't eerste engelsche kanon. „Nog een schrapnel," klonk weer zijn bevel, en deze tweede bom barstte vlak tusschen de bespanning van het tweede stuk. IJlings trok de geheele vijandelijke batterij zich terug en zocht een schuilplaats achter een boerenhuis.

Ook centrum en linkervleugel der Boeren werden door de Engelschen zwaar onder vuur genomen. Generaal Froneman bleef hun het antwoord schuldig. Allengs rukten de Derby en Suffolk bereden infanterie op. Ook de batterijen veranderden van stelling en wel zoo dat ze onze hoofdstelling in de flank konden beschieten. 't Was weer 't zelfde spelletje, een overmacht van artillerie, die eindelijk den linkervleugel dwong zijn stellingen op te geven. Het Bethlehem-lager onder commandant Joosten bleef ook weer het eerste, dat, onnoodig, retireerde. Daardoor ontstond er een gaping in de verdedigingslijn. Het centrum en de uiterste linkervleugel trokken zich daarop ook terug.

Op een gegeven oogenblik stond ons kopje geheel alleen in zijn stelling, en nu waren ook wij verplicht, zon-

door eene verkeerde politiek, door de verdrijving van de leerlingen der katholieke scholen uit de ambtenaarswereld en uit den openbaren dienst. De Paus geeft een geheel andere beteekenis aan het woord "zedelijke eenheid", en ziet er in eene samenwerking van alle elementen van nationaal leven, en niet enkel die van eene overheerschende partij. Eene natie verschilt van een Kerk hierin dat zij ruimte moet laten voor verschil van zienswijzen. Het feit, dat het dit onderscheid niet begrijpt, maakt het moderne Jacobinisme zoo onverdraagzaam en tyranniek. Eerst verzaakt 't het Christendom, en gaat het dan vervangen door een niet minder exclusief dogma, terwijl het staatkundige rechten weigert aan allen buiten zijn eigen kring. Dezen verderfelijken geest zocht de Paus te bestrijden door de verzoening van de Kerk met de republikeinsche vormen, en zijn streven naar dit breeder beginsel van volkseenheid is meer dan eens door het republikeinsche gouvernement dankbaar erkend.

De gemachtigde republikeinsche pers ziet in het pauselijk schrijven een ernstige waarschuwing. De *Temps*, die niemand zal verdenken van anti-republicanisme, ziet in 's Pausen brief een welsprekend en roerend document. Het recht van den Paus, zich met de zaak in te laten, wordt zelfs niet betwijfeld, immers het werd erkend bij de onderteekening van het Concordaat, en blijkt telkens als Frankrijk langs diplomatieken weg den Heiligen Stoel uitnoodigt om den overdreven ijver van sommige leden der congregaties te onderdrukken. Het blad is van oordeel dat de liberalen de Wet op de Vereenigingen met een geest vrij van wrevel moeten behandelen. Wanneer de voorstellen van de Regeering worden aangenomen, zullen ze noodzakelijk een nieuwe bron van staatkundige verdeeldheden worden, waarmede het land reeds zoozeer gekweld is. Een open en bittere oorlog tusschen de Katholieken en hunne bestrijders moet worden vermeden. „Het gaat niet aan"—zegt de schrijver—"de staatkunde van een groot land gelijk Frankrijk te baseeren op het beginsel van wedervergelding. De *lex talionis* kan het laatste woord van vooruitgang niet zijn. De Republiek heeft wel het recht van zelfverdediging, maar zij behoeft geen wraaknemingen. Wrok, hoe gewettigd ook, mag in geenen deele alle leden van alle religieuze communiteiten over dezelfde kam scheren, en in een algemeen onverzettelijk vonnis veroordeelen. Naast de schuldige communiteiten, die zich onbezonnen met de politiek bemoeien, staan andere die Frankrijk groote diensten bewezen in het buitenland, waar zij heinde en ver onzen naam, onze taal en onzen invloed heenvoerden."

De *Débats* vindt voor de radicalen en socialisten een verontschuldiging voor hun haat tegen de Kerk in hunne onwetendheid, maar kan datzelfde niet aannemen voor de Regeering. Het blad zegt: "Wanneer de Regeering een onzer laatste vestingen in den vreemde gaat ontmantelen, weet zij volkomen wat zij doet. Zij offert Frankrijk's wezenlijke belangen op met het doel haar eigen bestaan eenige maanden of weken te verlengen." Den volgenden dag opperde hetzelfde blad de meening, dat de Premier, als hij te antwoorden had op de klachten van den Paus, zijn goed recht zou staande houden met te wijzen op de Assumptionisten en hun anti-republikeinsch orgaan; "welnu — gaat het gematigde liberaal blad voort — een onvrijzinnige, drukkende wet tegen de religieuze vereenigingen wordt niet gerechtvaardigd door het berispelijke gedrag van ééne congregatie." Daarbij heeft Paus Leo in zijn brief aan kardinaal Richard uitdrukkelijk te kennen gegeven dat hij zulke handelingen steeds, als altijd zou trachten te voorkomen.

De *Liberté* erkent volmondig dat het verlies van het Protectoraat in den Levant en in het Verre Oosten een vermindering van zedelijken invloed zou zijn voor Frankrijk, en een voordeel voor de naijverige buren. "Wilhelm II—vervolgt het blad—kan hierin medespreken; hij, wiens alomgebiedende trots zich nog niet lang geleden boog, om aan het Vaticaan het voorrecht te vragen, dat wij misschien door onze vingers zien glippen."

De engelsche, protestantsche *Spectator* ziet geen vermindering van prestige voor Frankrijk in het eventueel verlies van het Protectoraat, maar keurt toch de aanhanhige wet ten sterkste af: "We hope and believe that some compromise in regard to the Bill will be arrived at, as we hold the policy of harrying the Orders to be utterly illiberal and unsound, and also quite uneffective."

De parijsche correspondent van *The Times* "summing up the events of the year that expired", ziet voor Frankrijk de toekomst donker in. Hij moet erkennen, dat de negentiende eeuw eindigt met een enkele lichtflikkering, de Tentoonstelling, en dat de twintigste eeuw begint met de "gravest and most far reaching questions." Hoe deze vraagstukken zich naar zijne meening zullen ontwikkelen, blijkt uit de volgende woorden die wij uit zijne correspondentie lichten:

„If the present Governement, backed bij the more ardent who wish to begin the battle against Clericalisme, try to push things to the bitter end; if, apart from certain religious communities which have a legal existence, it means to deliver French soil from all the Catholic organisations that cover this country, we must expect a general rising of all that is attached to Catholicism in any way whatever, and we my predict in advance a frihtful battle, the issue of which none can foresee. In all probability, the Governement will be induced to make a compromise which will with slight changes leave things pretty much as they are, and we way foresee also that from this struggle the Republic will issue, if not vanquised, at least singularly weakened, and face to face with foes better disciplined and rendered by their experience more daring and agressive."

Dit bezadigd en onpartijdig woord dient wel te worden overwogen door de vijanden van het Katholicisme. De Kerk is nu eenmaal eene instelling, die negentien eeuwen getart heeft, er dient rekening mede gehouden te worden tot heil der volkeren.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Aanstaanden Dinsdag wordt Z. D. H. Mgr. Tonti, Aartsbisschop van Port-au-Prince en Pauselijk Delegaat van Venezuela, met de *Prins Frederik Hendrik* van den *K. W. I. M.* hier verwacht. Z. D. H. zal den volgenden dag zijn reis naar Caracas volgen.

***

Maandag laatstleden werd de nieuwgebouwde kerk te Santa Rosa plechtig ingewijd. Omringd door bijna alle priesters van het eiland Curaçao en door de studenten van het Groot-Seminarie te Scherpenbeuvel verrichtte de Hoogeerwaarde Pater G. Willems, Provicaris der curaçaosche Missie, de inzegening, waarbij ZHEG. de Gouverneur der kolonie met zijn Adjudant en een groote menigte, samengekomen van Santa Rosa, uit de stad en uit de naburige parochiën, tegenwoordig was.

Na de inzegening werd een plechtige H. Mis opgedragen door den Pastoor van Santa Rosa, den Weleerwaarden Pater M. Dahlhaus, met assistentie van de WelEerwaarde Paters R. Regouin en S. Van de Pavert, respectievelijk als diaken en subdiaken.

Na het Evangelie richtte de Zeer Eerwaarde Pater A. Frie, Vicaris Provinciaal der Eerw. Paters Dominicanen, die ongeveer drie en twintig jaren bijna onafgebroken in de parochie werkzaam was, een toespraak tot de aanwezigen naar aanleiding van het Schriftuur-woord *Domus mea, domus orationis*. Op welsprekende wijze wees de gewijde redenaar op de vele weldaden, welke het Huis Gods aan een volk geeft, maar ook op de vele verplichtingen, die een volk heeft juist door het bezit van het Huis Gods. Indrukwekkend was vooral het slotwoord, toen de oud-pastoor van Santa Rosa onder zijne oud-parochianen vooral hen, die hunne bekeering in het vroegere kerkgebouw zoo dikwijls hadden uitgesteld, vermaande dat zij toch thans met dezen feestdag der inwijding de genade der bekeering in dit nieuwe kerkgebouw niet zouden laten voorbijgaan.

Na de H. Mis werd het H. Sacrament uit het schoolgebouw, waar Het tijdens den bouw van de nieuwe kerk bewaard werd, in plechtige processie naar de kerk overgebracht en de plechtigheid met den lofzang *Te Deum laudamus* gesloten. Van het begin tot het einde werd de feestelijkheid niet weinig verhoogd door het spelen van het muziekkorps van Santa Rosa's Jongens-weeshuis.

Het nieuwe kerkgebouw van Santa Rosa, dat in sierlijken eenvoud is opgetrokken, meet ongerekend de absis negentig bij negen en dertig engelschen voet, de hoogte van den toren is zestig, terwijl de absis een ruim priesterkoor vormt. De tombe van het nieuwe hoogaltaar met tabernakel is reeds geplaatst en ook een nieuwe communie-bank, versierd met fraaie schilderingen naar Fra Angelico, uitgevoerd door den Weleerwaarden Pastoor Dahlhaus zelven, bevindt zich reeds in deze nieuwgebouwde kerk. Ook het Rozenkrans-altaar, waarvan de beeldengroep een navolging is van de bekende schilderij van Müller, maakt met den achtergrond, die vroeger werd geschilderd door den Zeer Eerwaarden Pater Frie, een voortreffelijken indruk.

Met het volste recht kan de parochie van Santa Rosa worden gelukgewenscht met het bezit van een der schoonste kerkgebouwen der curaçaosche Missie, dat zij te danken heeft aan den doortastenden ijver van den WelEerwaarden Pastoor M. Dahlhaus en aan het zaakkundig beleid van den WelEerwaarden Pater S. Van de Pavert, die grootendeels den bouw der kerk leidde.

---

der dekking, te retireeren. Wij trokken in goede orde terug, maar nauwelijks waren wij op de open bank of een vooruitgeschoven bataljon Derby's, dat wij niet opgemerkt hadden, omdat ze achter een terreinplooi lagen, gaf een repeteervuur op ons af, gelukkig echter met geen ander gevolg dan dat een der onzen een hak van zijn schoen werd afgeschoten. Wij reden naar nieuwe stellingen toe. Daar opeens komt een Boer in vliegende vaart aangehold en deelt ons den last van generaal Froneman mee om hem dadelijk te komen helpen. De Boeren waren daar weer hals over kop weggegaan en hadden de kanonnen zonder dekking gelaten. Oogenblikkelijk keerden wij terug en verdedigden 't kopje tegen de aanrukkende infanterie net zoolang totdat de kanonnen veilig waren, waarna wij ons ook naar de nieuwe stellingen begaven.

Generaal De Wet was woedend op de Bethlehemmers, dat zij zoo spoedig hun plicht verzaakt hadden. Hunne schuld was het, dat wij uit onze stellingen gedreven waren; hij bezwoer hen toch den volgenden dag stand de houden. Van beide zijden was men vermoeid. Het lager werd opgezocht, brandwachten werden in de nieuwe stellingen uitgezet.

De nacht dekte met zijn zwarten sluier de beide vijandelijke kampen, en hulde ze in diepe duisternis. Rossig uitslaand, tergend, onmeedoogend teekende zich tegen den donkeren hemel de gloed af van brandende boerenhoeven.

Langzaam verbleekt het schijnsel der brandende hoeven, om eindelijk geheel uit te dooven, maar de gloed in het hart van den naar wraak dorstenden Boer doofde niet uit.

Tegen drie uur in den ochtend werden wij eensklaps uit onze rust opgeschrikt door het geknetter van geweervuur. Een afdeeling Engelschen had, onder bescherming van de duisternis, getracht het lager te overrompelen, maar was op eene tamelijk sterke brandwacht gestuit, die hen met een hevig geweervuur stuitte. Een oogenblik werd er gevochten, man tegen man, maar toen de Engelschen bemerkten, dat hun plan mislukt was, dropen ze af, enkele gevangenen in onze handen latende. Een verschrikkelijke verwarring ontstand er in het kamp, gelukkig niet lang, aangezien het bericht kwam dat de vijand was afgeslagen. Slapen kon niemand neer. De vuren, die uitgedoofd waren, werden weer ontstoken, en iedereen trachtte zijne verkleumde ledematen zoo goed en kwaad als dit ging te verwarmen. Allengs werd het dag. Luitenant Strijdam was de eerste die den Engelschen met een flinken bom goeden morgen wenschte.

Op dit goede voorbeeld bleven de Engelschen geen antwoord schuldig, zoodat toen men nauwelijks elkander kon onderscheiden, 't bombardement reeds aan de gang was. De Boeren-linies waren nu in ééne rechte lijn. Théron, die op den linkervleugel kans had de verbinding met De Wet kwijt te raken, schoof gedurende den nacht op en kwam zich weer bij de hoofdmacht voegen. Onze stellingen waren den 4den Juli niet zoo sterk als den dag te voren: Generaal Froneman voerde verder bevel over 't centrum, commandant Olivier over den rechtervleugel, terwijl de commandant Pretorius, Steenkamp en en Théron den linkervleugel vormden. Ons korps stelde zich weder op den uitersten rechtervleugel op. Ditmaal was 't luitenant Wessels die 't hard te verantwoorden had. Met twee stukken (Armstrongs) hield hij den strijd vol tegen een overmacht van vijandelijke kanonnen. 't Regende lyddietbommen om onzen dapperen Wessels, maar hij bleef kalm 't vuur beantwoorden, aangevuurd door den niet minder kranigen Froneman. Daar op eens neemt eene vijandelijke batterij van 6 stukken een vooruitgeschoven en allerongunstigste stelling in. Een kranig stuk van den artillerie-kommandant, maar dat hij met verlies van zijn leven en 't bijna verloren gaan der geheele baterij moest bekoopen. Want nauwelijks ziet generaal De Wet, wiens arendsoogen overal zijn, t dreigend gevaar, of hij vraagt vrijwilligers om de vijandelijke batterij te bestormen. Commandant Pretorius en 200 man waren hiertoe bereid. In vliegende vaart, met lossen teugel, 't geweer in de hand rent dit dappere Boeren-commando voort. Dicht bij de stukken springt ieder van zijn paard en stormt te voet verder. Maar wat men zoo dikwijls zag, gebeurde ook hier weer. Van de 200 man waren er wel 150 langzamerhand achtergebleven, zoodra 't overstelpend vuur van 6 bataljons hen trachtte te stuiten.

Ongeveer 50 van hen bereikten echter de vijandelijke batterij. De meeste manschappen waren reeds gevallen. De commandant lag voorover met zijn hoofd voor een der wielen van een kanon. Een Mauserkogel was hem dwars door 't hoofd gegaan. Nog zeven artilleristen waren in leven en werden gevangen genomen, maar ongelukkigerwijze had men niets om de kanonnen onbruikbaar te maken of ze mede te nemen. Toen de twee andere Engelsche batterijen 't gevaar zagen van de derde, wierpen zij shrapnel op shrapnel op de kleine dappere schaar, zoodat deze hu tusschen twee vuren kwam en er voor hen, indien er niet spoedig hulp opdaagde, niet anders overbleef dan zich gevangen te geven of dood te vechten. Generaal De Wet zag dit ook spoedig in en stuurde oogenblikkelijk aan commandant Olivier 't bevel om op den rechtervleugel op de vijandelijke batterijen in te stormen. Dadelijk was ons geheele corps er toe bereid, en, versterkt door enkele Boeren, gingen wij stormjagen.

Eerst ging 't in dolle vaart langs

Officieele berichten.

De Gouverneur ontving den 7den Februari van Z. E. den Minister van Koloniën het telegraphisch bericht, dat het huwelijk van Hare Majesteit de Koningin was voltrokken, en dat aan Hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin de titel is verleend van *Prins der Nederlanden* met het predicaat "Koninklijke Hoogheid".

Havennieuws.

Uit de *Vrijmoedige* van 14 Februari ll. nemen wij het volgende bericht over van haren correspondent te Bonaire onder dagteekening van den 13den dezer:

In den nacht van 11 op 12 dezer maand is de Dominikaansche schoener "Paquete de Sto. Domingo" aan de Oostkust van dit eiland tegen de rotsen geloopen. Zwaar lek trachtte de kapitein de reis te vervolgen, doch moest, na een 3 mijlen gevaren te hebben, het schip verlaten. Eenige oogenblikken daarna verdween het schip in de diepte. Daar 't onmogelijk was, aan de Oostkust te landen, is de bemanning, bestaande uit 5 man, bij Slagbaai geland na een vermoeienden tocht van bijna 24 uren. Het schip had eene lading van **ongeveer 300 zakken koffie aan boord, waarvan niets gered kon worden.**

Volgens ingewonnen berichten waren schip en lading verzekerd. Heden morgen is de bemanning met de Ned. bark "Dos Amigos" naar Curaçao vertrokken.

* *
*

Donderdagmorgen viel hier binnen het duitsche stoomjacht *Prinzessin Victoria Louise* van de *Hamburg-American Line* met 198 toeristen aan boord. Dit pleiziervaartuig meet 5000 ton, heeft een dubbele schroef, loopt 16 knoopen en bevat alle gemakken, welke de meest moderne inrichting van vaartuigen bieden kan. Het wordt electrisch verlicht en overal zoowel in de weelderig ingerichte cabines als in de salons en op de plaatsen tot algemeen gebruik voor de passagiers en de equipage bestemd wordt overvloedige koelte aangebracht door electrische ventilators.

Toen de *Prinzessin Victoria Louise* **de haven binnenstoomde, speelde het muziekkorps, dat zich aan boord** bevindt, het *Wien Neerlandsch Bloed*, dat door de kapel van het garnizoen beantwoord werd. Er heerschte den geheelen dag een aangename bedrijvigheid in de stad, vele inkoopen vooral van curaçaosche curiositeiten werden gedaan en door de toeristen werd de stad met hare omstreken zoowel te voet als per rijtuig bezichtigd. Een groot aantal inwoners van Curaçao bezichtigden de boot en werden vriendelijk ontvangen; ook ZHEG. de Gouverneur der kolonie bracht een bezoek aan de *Prinzessin Victoria Louise* en werd met het hollandsche volkslied verwelkomd. Vooral de Heeren Edwards, Henriquez & Co. beijverden zich om allen ten dienste te zijn.

Het jacht vertrok 's namiddags ten vier uur onder het spelen van het muziekkorps van hier naar Jamaica.

* *
*

Gisteren is hier ongeveer half elf in den voormiddag binnengekomen het amerikaansche oorlogsschip *Lancaster*, commandant Henry B. Mansfield.

De *Lancaster* is bemand met 426 koppen, haar état-major telt 16 officieren, ze is bewapend met 12 kanonnen en meet 3250 ton. Dit oorlogsschip is van La Guaira gekomen en zal vijf dagen in onze haven blijven.

* *
*

Aan boord van het heden alhier van Amsterdam aangekomen stoomschip *Prins Maurits*, kapt. G. D. Nieman, van den *K. W. I. M.* had gedurende de reis een zeer treurig ongeval plaats.

Nauwelijks buiten het engelsch kanaal had genoemd stoomschip zware zuidwesten stormen met hooggaande zeeën te doorstaan, welke voortdurend over het schip heen sloegen, totdat op den namiddag van 18 Januari een stortzee overkwam, waardoor de matroos Holtkamp overboord sloeg en ondanks alle aangewende pogingen verdronk.

De nieuwe *Prins Maurits* bewees gedurende deze zware stormen niet alleen een uitstekend zeeschip te zijn doch ook een goede looper, want ondanks de door dit stormweer veroorzaakte vertraging, waarbij nog belangrijk uit de koers gestuurd moest worden, arriveerde dit stoomschip 's morgens 1 Februari te Paramaribo.

Op de laatste heenreis naar Amsterdam stierf de 1e stuurman, wiens lijk bij de Azoren-eilanden in de zee neergelaten werd.

* *
*

Op de werf der Nederlandsche scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam is de kiel gelegd van het stoomschip *Prins Willem I*, voor rekening van den Koninklijken West-Indischen Maildienst.

* *
*

Met de *Prins Maurits* van den *K. W. I. M.* is te La Guaira gearriveerd de Heer Barendrecht, vice-consul der Nederlanden in Venezuela en met dezelfde boot kwam dezen morgen hier aan de Heer J. Jansen met echtgenoote, nieuwbenoemd Directeur der Handel- en Industriemaatschappij alhier.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Adolfliisip, Francisco Acosta, Maria Bolaria, Dorotea Cato [2], M. & J. Cardoze, Elvira de Veer, Doctor Edmundo Ferretti, Mery Schotborgh Garcia, Agusto Garcia C., Rachel de L. Maduro, Antonio Peris hijo.

Aangeteekende stukken: Luis Ramon Guzman en G. A. F. Noel (2).

Leger en Marine.

Het contingent suppletie-troepen dan in 1901 naar West-Indië zal worden gezonden, bestaat uit 104 man, waarvan 54 voor Suriname.

—H. M. pantserdekschip *Zeeland* is bestemd om eerlang naar West-Indië te vertrekken.

— Hr. Ms. stoomschoener *Suriname* in conservatie te Hellevoetsluis, is bestemd om in den loop van dit jaar Hr. Ms. korvet *Sommelsdijk* af te lossen.

De feestviering.

Met opgewektheid en geestdrift is hier verleden week Donderdag het huwelijksfeest van H. M. Koningin Wilhelmina met Z. K. H. Hendrik van Mecklenburg-Schwerin, Prins der Nederlanden, gevierd. Door de ijverige zorgen der Feestcommissie had de geheele stad een feestelijk aanzien gekregen en het program der feestelijkheden, die reeds in den vroegen morgen met een aubade en reveille begonnen, werd op uitstekende wijze uitgevoerd. Overal wapperden de vlaggen, op verschillende plaatsen waren de huizen versierd en vooral trok de decoratie aan den ingang van het Waterfort, het hertogelijk slot van Mecklenburg-Schwerin voorstellende, algemeen de aandacht. De feestelijke stemming, die 's morgens was opgewekt door een wandeling der verschillende muziekkorpsen door de straten der stad, terwijl de kapel van Santa Rosa eenige muziekstukken op het plein *Corcordia* ten gehoore bracht, werd gaande gehouden door volksspelen, door het uitdeelen van portretten van het Koninklijk Paar, van vlaggetjes, van beschuit en wijn en ook niet minder door het verspreiden van een feestnummer van de *Curaçaosche Courant*, op oranje-papier gedrukt. Ook het garnizoen nam deel aan de algemeene feestvreugde door het houden van wedstrijden in tegenwoordigheid van ZHEG. den Gouverneur en der Officieren.

Het vuurwerk 's avonds slaagde uitstekend en het was een goede gedachte der Feestcommissie om in plaats van bij tusschenpoozen slechts enkele groote stukken af te steken thans de toeschouwers voortdurend met vele kleine stukken bezig te houden. Op vele plaatsen werd geïllumineerd, maar vooral verdient vermelding de electrische verlichting aan het gouvernementshuis, waar de letters W en H ineengestrengeld voortdurend verwisselden met licht van verschillende kleur, een vinding van den Heer H. v. d. Brink, Directeur der Electrische Inrichting alhier; de versiering en verlichting van het bordes en het beeld der Koningin op het bordes der bisschoppelijke woning en de verlichting van het St. Thomas-College.

Rafael Bethencourt. ✠

Laatstleden Maandag omstreeks half een na den middag overleed hier plotseling in zijn woonhuis te Scharloo de Weledele Heer Rafael Bethencourt. De Heer Bethencourt bereikte den leeftijd van ruim vijftig jaren en was tot voor korten tijd vennoot van de Libreria A. Bethencourt é Hijos.

Een talrijke menigte vrienden en belangstellenden geleidde het stoffelijk overschot van den algemeen ge-

een randje, dat ons voorloopig aan 't oog van den vijand onttrok, en toen ineens bij een nekje om 't randje heen, recht op de vijandelijke batterij in. Oogenblikkelijk had men ons bemerkt en werd er een hevig kartets vuur op ons gericht. De infanterie kwam in looppas aangerukt om de batterijen te ondersteunen. Linie na linie wierp de vijand ons tegemoet. 't Regende kogels, verder gaan was onmogelijk. Daar barst opeens een bom tusschen drie onzer makkers, hen verscheurende en in flarden slaande. Woedend trokken wij ons achter 't beschermende randje terug. Maar nauwelijks was dit gevaar voor de Engelschen afgewend of dadelijk werd Pretorius weder onder vuur genomen. Nogmaals was 't noodig eene manoeuvre te maken om hem te redden. Met een „vooruit jongens, „stormen" ging 't er weer op in. Ditmaal werden weer twee der onzen gedood, verscheidene gekwetst en bij het retireeren sneuvelde nog een makker. Maar Pretorius was gered en nutteloos waren de slachtoffers niet geweest.

Zoo'n hardnekkige aanval en stout optreden had den Engelschen blijkbaar ontzag ingeboezemd. De vijandelijke batterijen trokken zich ten minste een weinig terug. Pretorius kon echter zijne posities niet meer innemen, daar hadden de Engelschen zich reeds met eenige bataljons genesteld, en, daar er nu gevaar bestond, dat de linkervleugel van de overige strijdmacht afgesneden zou worden, boog deze zich een weinig achterwaarts om. Overal was de tegenstand van de Boeren heftig, ditmaal weken zij niet.

Tegen één uur in den middag kwam er een hachelijk oogenblik. De Engelsche generaal beproefde een algemeenen aanval, in zes linies rukten ze achter elkander op. Toen de eerste linie tot op 600 yards genaderd was, openden de Boeren een hevig en vernietigend vuur, dat den vijand verschrikkelijkke dunde. Never mind, kanonvleesch genoeg. In stormpas gaat 't vooruit, maar 't vuur der Boeren werkt onmeedoogend verdelgend. Veertien ambulancewagens zijn onophoudelijk bezig om hulp te bieden en rijden af en aan. Aan onzen kant haast geen verliezen. De Boeren houden dapper stand onder hevig kanonvuur, dat nu op 't beslissende oogenblik als een hel over hen losbarst. Tevergeefs stormen de dappere Engelsche soldaten keer op keer tegen de kopjes op. Tevergeefs moedigen de kranige Engelsche officieren die soldaten aan en offeren zich op; de aanvallen worden krachtig weerstaan en afgeslagen.

In zulke oogenblikken krijgt men eerbied voor den moed en de onversaagdheid van den Engelschen soldaat. 't Oploopen tegen een muur is haast altijd vruchteloos gebleken voor de Engelschen; zoo ook hier weer. De algemeene aanval was afgeslagen, op alle punten trokken de Engelschen terug. De zon was allengs aan de kim gedaald en werd nog meer verduisterd door den mist, die langzamerhand kwam opzetten. Daar beginnen de Engelschen weer om te trekken, terwijl nogmaals al 't Engelsche geschut met volle kracht op de Boerenstellingen speelt. 't Wordt hoe langer hoe donkerder en de mist wordt dichter. Generaal De Wet die terecht vreesde, dat de Engelschen van de mist gebruik zouden maken om hem geheel vast te trekken, gaf bevel om zoodra 't geheel donker zou worden met de paardencommando's te retireeren. Tegen 5 uur in den middag, juist toen men op verschillende punten zou retireeren, beproefden een paar bataljons nogmaals een aanval, en nu was 't alleen gemunt op generaal Froneman en de kanonnen van Wessels. De commando's, die al een eind weggereden waren, keerden op dit geschiet oogenblikkelijk terug, en de Engelschen moesten weer met bebloede koppen afdeinzen. Nu trokken wij allen 't lager achterna. Wij allen 't lager achterna. Wij konden 't dien nacht niet meer bereiken en sliepen in 't open veld zonder iets genuttigd te hebben dan wat mieleskorrels. Weer werd dien nacht de hemel rood gekleurd door de brandende hoeven, die de Engelschen op hun weg gevonden hadden. Arm, vertrapt volk!

achten overledene naar zijn laatste rustplaats.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

DE BRILLANTE EXITO.— Escribe desde Altagracia de Orituco el Dr. Arístides Landaeta:

"No vacilo al asegurar que la Emulsión de Scott ha venido á llenar un gran vacío en la Terapéutica, pues á la conocida importancia de los agentes medicamentosos que entran en su composición, uno su sabor agradable y su facilidad de asimilación. Es pues, de brillante éxito en todas aquellas afecciones en que el organismo necesita de agentes eficaces para reconstituirse, como asimismo contribuye á proporcionar á los niños un desarrollo rápido y seguro".

La Semana Cristiana ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

BUITENLAND

Frankrijk.— In de fransche Kamer hield de herkozen voorzitter Deschanel een redevoering om zijn verkiezing tot voorzitter aan te nemen. Hij bestreed het denkbeeld, alsof het voorzitterschap verbonden is aan het lot van de een of andere politieke partij. Verder zeide hij, dat de nieuwe eeuw groote wijzingen in Europa zou laten zien. Op sommige beslissende oogenblikken afwezig te zijn of niet op te letten, is zich gewonnen geven. De Franschen moeten eensgezind blijven, en het oog gericht houden op hetgeen buiten Frankrijk geschiedt. Het is hun plicht waakzame oplettendheid voor de gebeurtenissen te hebben, die gesteund is door eene werkzame diplomatie, een machtig, eensgezind en geëerbiedigd leger en op financiën, die met de uiterste zorgen worden beheerd.

De heer Sembat verzocht in de Kamer de regeering te mogen interpelleeren over de inmenging van het Vaticaan in binnenlandsche aangelegenheden van Frankrijk. De verdaging dezer interpellaties, door Waldeck-Rousseau gevraagd, werd verworpen met 297 tegen 216 stemmen. Voorgesteld werd daarop, het debat daarover te openen, tegelijk met de beraadslagingen over het wetsontwerp op het recht van vereeniging. Dit werd door den heer Waldeck aanvaard en met 352 tegen 194 stemmen goedgekeurd. De zitting werd daarop opgeheven.

In den Senaat werd de heer Faillières met 175 van de 211 uitgebrachte stemmen gekozen tot President.

Portugal.— De bekende Afrika-reiziger Alexander Albert de la Roche de Serpa Pinto, is overleden.

Serpa Pinto werd in 1846 geboren en bezocht later de militaire school te Lissabon, vanwaar hij als luitenant naar Mozambique ging. In 1877 trok hij het binnenland van Afrika in, waar hij onderzoekingen deed naar de bronnen, en aan de Zambezie een nomadevolk ontdekte met lichte huidkleur, de Kassaqueri's ontdekte. Hij had gedurende deze expeditie veel te kampen met vijandig gezinde inlanlanders. Via de Victoria-vallen bereikte hij Khama's rijk en Transvaal, en keerde naar Durban en van daar naar Europa terug.

In 1884 ondernam hij een tweeden tocht om het gebied tusschen het Niassa-meer en Mozambique te doorzoeken. Onderweg werd hij ziek en moest de leiding aan Cardoso overdragen. In 1886 keerde hij naar Portugal terug. In 1886 ging hij ten derden male het binnenland in, ditmaal naar Schire en Makololo land. Steeds werkte hij in 't voordeel van Portugal en poogde hij grondgebied onder protectoraat van Portugal te verkrijgen.

Hij stuitte hierbij echter op Engeland, dat den 11den Januari 1890 Portugal in een ultimatum dwong Serpa Pinto terug te roepen. Engeland nam toen een groot deel van het gebied door Pinto onderzocht.

Woedend trok Pinto zich terug uit het publieke leven. Zijn mislukte pogingen om aan Engeland's invloed te ontkomen, moeten veel hebben bijgedragen tot het verkorten van zijn leven.

Transvaal.— Hij is vollen gang de opstand in de Kaapkolonie en breidt zich dag na dag, uur na uur uit. Dit wordt natuurlijk niet met zooveel woorden officieel geseind, maar is meer dan duidelijk te lezen uit deze twee feiten: vooreerst, dat in twaalf districten der Kaapkolonie de krijgswet is afgekondigd en ten tweede, dat naar alle deelen der engelsche wereld wordt getelegrafeerd om toch zoo gauw mogelijk zooveel mogelijk troepen te zenden. Uit Canada, uit Nieuwlerland, van Malta moeten ze komen en in Engeland zelf wordt alles wat maar op een soldaat gelijkt gezonden; ja men beweert, dat Kitchener gevraagd heeft om vijftig duizend man.

Maar de mannen hebben geen zin, de officieren vooral niet; de ontevredenheid, zegt *Westminster Gazette*, in militaire kringen groeit steeds aan. En Kitchener heeft ze toch zoo noodig.

Want hij had nu toe maar amper manschappen genoeg om de hoofdplaatsen van de „veroverde republieken" bezet te houden of eigenlijk niet eens genoeg, getuige Clements. En nu moet hij een heel nieuwen oorlog beginnen in een land, waar de Boeren allerlei voorraden hebben, en ook nog wapenen in overvloed uit 't begin van den oorlog.

Trekt hij nu al zijn troepen daarheen samen, dan staan in 't Noorden Botha en De la Rey en De Wet en wie niet al meer klaar, om ook weer de hoofdsteden binnen te trekken en alles ongedaan te maken.

Voorts vermeldt de *Daily Mail*, dat de engelsche Kapenaars in de hoogste mate verontrust zijn door het onvoldoende aantal troepen, dat van Engeland, wordt gezonden; 90.000 man heeft Kitchener noodig voor het bewaken der spoorwegen en het bezetten der hoofdsteden: Pretoria, Bloemfontein, Johannesburg e. a. Nu concentreert hij de troepen wel, door kleinere plaatsen te ontruimen, doch die maatregel is niet voldoende. Kitchener zou nog 40.000 man noodig hebben. De bewapening der engelsche Kaapkolonisten gaat niet zoo voorspoedig, als men eerst wilde doen gelooven: nu zegt men, dat hun aantal niet grooter dan 6000 zal zijn. En dat zijn ongeoefende mannen! Op de koloniën heeft Engeland zijn hoop gesteld. Maar, volgens de *Magdeburger Zeiting* hebben de van het oorlogsterrein teruggekeerde Australiërs zoowel officieren als manschappen, hun landgenooten ernstig afgeraden. dienst in Zuid-Afrika te nemen. Zij beklagen zich zeer over de behandeling, die zij van lord Kitchener ondervonden; als lord Roberts niet tusschenbeide ware gekomen en hen had laten vertrekken, hadden zij geweld gebruikt. Zoo doen ook de teruggekeerde Canadeezen. Engeland zal dus ook uit de koloniën veel minder manschappen krijgen dan waarop het ministerie rekent. Ondertusschen houden de berichten van overwinningen door de Boeren behaald voortdurend aan.

Advertentien.